

надмірна централізація збільшує комунікаційні витрати та зміщує центр прийняття рішень від безпосередніх виконавців. При цьому необхідно враховувати, що надмірна децентралізація може призвести до дублювання функцій і втрати контролю.

Таким чином, запровадження фінансової автономії у ЗВО України з урахуванням зарубіжного досвіду бюджетування на основі технології RCM може дозволити уникнути суперечностей між організаційною децентралізацією та фінансовою відповідальністю, шляхом зближення процесу прийняття рішень з відповідними за результати використання отриманого фінансування.

Список використаних джерел:

1. Responsibility-Centered Management at Indiana University Bloomington: Report of the RCM Review Committee. Indiana University. 2011. 19 p. URL: http://www.indiana.edu/~obap/docs/2011_RCM_Review_Report.pdf.
2. RCM at Indiana University: Indiana University. URL: <http://www.indiana.edu/~vpcco/RCM/index.shtml>.
3. University of Pennsylvania. Responsibility Center Management. URL: <http://www.budget.upenn.edu/RCM>.
4. Whalen, E. L. Responsibility Center Budgeting: An Approach To Decentralized Management For Institutions Of Higher Education / Edward L. Whalen. Bloomington & Indianapolis: Indiana University Press, 1991. – 221 p.

Шкуропадська Д.Б.

доктор філософії з економіки,

Київський національний торговельно-економічний університет

КОРУПЦІЯ ЯК ФАКТОР СТРИМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Проблема корупції супроводжує розвиток людської цивілізації вже не одне століття, проте за цей час, не дивлячись на загальний осуд корупційної діяльності, визнання масштабності завданої нею

шкоди, суспільство так і не змогло впоратися з цією глобальною проблемою, хоча окремі локальні успіхи все ж існують.

Корупція як соціальне явище має безліч аспектів, у тому числі і економічний. Економічний характер корупції проявляється в тому, що вона є породженням економічних відносин і безпосередньо впливає на їх розвиток.

Дослідження фахівців Світового банку свідчать про те, що корупція суттєво зменшує обсяги внутрішніх і зовнішніх інвестицій. Розглядаючи корупцію, як своєрідний «податок» на бізнес, вони вважають, що кожне збільшення цього «податку» на один відсоток скорочує приплив прямих інвестицій в країну на п'ять відсотків.

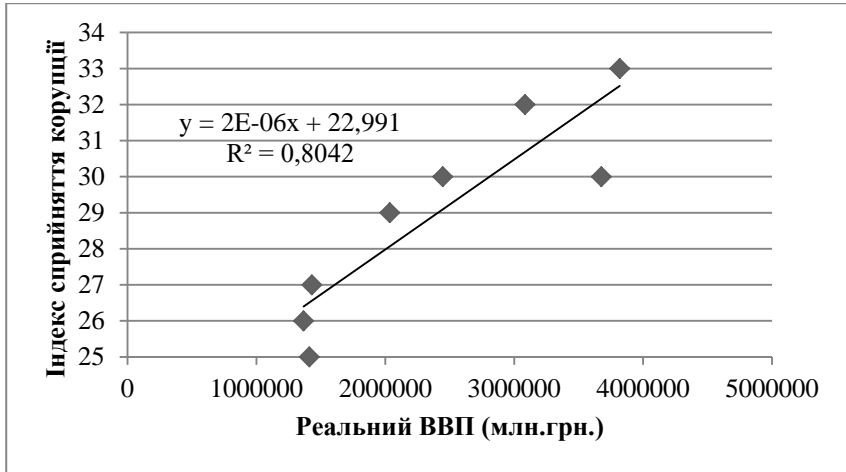
Економіка в умовах шоківих впливів та дії різних факторів, протягом певного часу переходить з одного стану в інший. Для якісної трансформації потрібно мінімізувати вплив негативних факторів, зокрема корупції, на економічний розвиток країни. Економічне зростання – це стабільне збільшення продуктивної сили економіки протягом тривалого періоду часу або ж просто зростання економічної могутності держави через збільшення ВВП. Економіка, що зростає, виробляє дедалі більше товарів і надає все більше послуг. Цей процес супроводжується зміцненням конкурентних переваг національної економіки на світовій арені.

Корупція є однією з основних загроз не тільки для економічного зростання, а й для соціально-економічного розвитку країни, так як негативно впливає на якість життя населення. У зв'язку з необхідністю аналізу стану і прогнозування розвитку корупції в останні роки набули широкого поширення індекси її вимірювання та міжнародні рейтинги.

Основною закономірністю, виявленої при аналізі просторових особливостей корупції, є наявність зворотної залежності між корумпованістю країни і рівнем її економічного розвитку: чим вище рівень економічного благополуччя (ВВП на душу населення), тим менше чиновники схильні вдаватися до незаконних методів отримання прибутку, тим суворіше антикорупційні заходи і тим сильніше громадянське суспільство.

Для того, щоб оцінити вплив корупції на економічний розвиток необхідно скористатися статистичними даними. Міжнародна

організація Transparency International публікує щорічний звіт про ситуацію проявів корупцією в світі. Відповідно до цього рейтингу мінімальна корупція оцінюється 100 балами, максимальна 0 балами. На рисунку 1 зображено лінійну залежність реального ВВП від індексу сприйняття корупції України у 2013–2020 рр.

Рис. 1. Лінійна залежність реального ВВП від індексу сприйняття корупції України у 2013–2020 рр.

Джерело: розроблено автором за [1; 2]

Графік показує, що лінія тренда найбільшою мірою наближається до представленої на діаграмі залежності. Величина достовірності апроксимації дорівнює 0,804. Інакше кажучи, взаємозв'язок між рівнем корупції та ВВП є досить великим.

Для України є актуальною проблема недоотримання грошових (податкових) надходжень до бюджету. За даними Центру стратегічних досліджень 62% українських компаній ухиляються від сплати податків, а 47% дають хабарі. За даними МВФ через високий рівень корупції в Україні зростання валового внутрішнього продукту (ВВП) сповільнюється на 2% у рік.

На різних міжнародних форумах, перш за все в рамках ООН, ведеться постійний пошук найбільш ефективних способів

протидії корупції. ООН оцінює загальну суму хабарів в світі в 1 трлн. дол. США на рік, а суму вкрадених в результаті корупції коштів – в 2,6 трлн. дол. США на рік, або більше ніж у 5% світового ВВП, і називає корупцію одним з основних перешкод для розвитку [3].

Наразі прийнята ціла низка міжнародних та регіональних антикорупційних конвенцій, розроблені механізми оцінки виконання державами положень цих міжнародно-правових актів. Однак повністю викоринити корупцію на сьогодні ще не вдалося жодній країні світу. Для ефективного протистояння корупції необхідна взаємодія всіх держав. Боротьба з корупцією має вестися в рамках більш широких національних і міжнародних реформ та ініціатив, спрямованих на зміцнення антикорупційної політики, боротьбу з незаконними фінансовими потоками і податковими пастками та повернення вкрадених активів.

Список використаних джерел:

1. Corruption Perceptions Index (2020). Transparency International Ukraine. URL: <https://ti-ukraine.org/en/about>.
2. Мінфін. Економіка України. ВВП України. 2020. URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/2020>.
3. UNODC's Action against Corruption and Economic Crime. United Nations. 2021. URL: <https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/index.html>.

СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Бажан Є.А.

студентка,

Науковий керівник: Ковальська К.В.

кандидат економічних наук, доцент,

Київський національний університет

імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Сучасні економічні умови висувають підвищені вимоги до якості людських ресурсів, які є ключовими у забезпеченні конкурентоспроможності та сталого функціонування організацій. Власники підприємств, усвідомлюючи гостру необхідність в ефективному управлінні персоналом, акумулюють значні зусилля на організацію розвитку працівників за допомогою використання різних методів та інструментів вдосконалення інтелектуальних здібностей. Таким чином, методичне забезпечення розвитку працівників є одним із пріоритетних напрямів діяльності українських підприємств.

Основним напрямом розвитку персоналу є професійне навчання – процес формування у працівників специфічних, професійних знань, навиків за допомогою спеціальних методів навчання [2, с. 105].

Актуальність та важливість навчання зумовлює наявність великої кількості різноманітних інструментів, методів та джерел підвищення рівня професійної компетентності персоналу. Вибір тих чи інших засобів ґрунтується на цілях навчання, існуючому рівні професійних знань працівників, а також потребах і можливостях організації.

Широкий вибір інструментів розвитку інтелектуального рівня працівників дозволяє спеціалісту з управління персоналом підібрати такі методи навчання, які будуть максимально ефективні для співробітників конкретної організації. Зауважимо, що сучасними засобами навчання є ті, які наразі широко використовуються